

Головне управління освіти і науки
Івано-Франківської обласної державної адміністрації
Івано-Франківський обласний
еколого-натуралістичний центр учнівської молоді

Організація еколого-натуралістичної роботи засобами театралізованої діяльності

Івано-Франківськ
2010

Підготувала:

С.Б.Шпуляр – методист Івано-Франківського
обласного еколого-
натуралістичного центру учнівської
молоді

Організація еколого-натуралістичної роботи засобами театралізованої діяльності

Сучасна психологія визнає, що гра охоплює всі періоди життя людини. Це важлива форма її життєдіяльності, а не вікова ознака. З грою людина не розлучається все життя, змінюються лише її мотиви, форми, ступінь вияву почуттів. Усі ігрові справи розвивають емоції та інтелект дітей.

У молодшому шкільному віці особливості поведінки дитини багато в чому визначаються його новою соціальною ситуацією (насамперед, основним видом діяльності стає навчання). Навчання, навчальна праця визначають не тільки головний зміст діяльності молодших школярів, але й впливають на хід подальшого розвитку дитини, і, насамперед, на засвоєння нею суспільної культури. «Молодші школярі випробовують більшу природну потребу в русі, частій зміні діяльності. Вони легко збудливі, емоційні,

відчувають потребу висловлювати вголос свої переживання, ділитися враженнями, активно цікавитися всім зовні яскравим, помітним».

За результатами теоретичного аналізу встановлено, що вік молодших школярів найоптимальніший для формування трьох основних компонентів формування особистості – психологічного, інтелектуального, процесуального. Молодші школярі повинні здійснити таку перебудову психіки, яка б могла забезпечити, можливо, велике успішне й міцне розуміння й запам'ятовування систем образних знань. Цьому процесу підпорядковується перебудова психічної активності дитини: розвитку його волі, уваги, дисципліни, відповідальності, самоконтролю, почуття боргу. У молодшому шкільному віці провідним видом діяльності є пізнавальна діяльність. Якщо в дошкільника пізнання включається в процес гри, то в молодшого школяра елемент гри включається в процес пізнання. Успішне виконання цієї життєво важливої функції відбувається завдяки довіри до авторитету, підвищеної сприйнятливості, вразливості, чуттєво-

образному характеру дитячого мислення, наївно-ігровому ставленню до багатьох речей оточуючої дійсності. У молодших школярів всі ці особливості виявляються позитивними.

Перебудова психіки дитини в початкових класах, формування нової структури психічних дій (з домінантою абстрактного мислення) повинне відбутися плавно й безболісно. Це означає вміння педагога перенести дію естетичних стимулів в ігровій діяльності на діяльність навчальну. У систему педагогічних дій з першого класу школи включається естетичний момент як естетичний фактор виховання. Завдання педагога збуджувати в учнів зацікавлене, емоційне, радісне ставлення до одержуваних знань.

Коли молодші школярі залучаються до театралізованої діяльності, відбувається всебічний розвиток, їм простіше, легше оволодівати знаннями.

Загальний рівень розвитку сучасних молодших школярів досить високий. У цілому їх відрізняє гарний мовний розвиток. Вони правильно логічно вміють викладати свої думки, способи рішення досить

складних розумових завдань, роблять самостійні висновки. Здебільшого школярі комунікативні, легко звикають до нового колективу, не соромливі. З огляду на це, варто створювати умови для інтенсивного спілкування між молодшими школярами, простір для якого оптимально дає театральне мистецтво, зокрема театралізована діяльність.

Театралізована діяльність, якраз, спирається на розвиток здатності переживання й активізації емоційної сфери. Дітям-глядачам притаманна повна віддача, захопленість дійством. Коли мовчати більше немає сил, лунають крики співчуття, радості або страху за долю героїв.

Важливим компонентом театралізованої діяльності є театралізована гра.

Театралізовані ігри поділяються на дві групи: **режисерські ігри та ігри-драматизації.**

Театралізована діяльність відбувається в урочній та позаурочній діяльності. У шкільній (урочній) – на уроках мистецьких (музика, образотворче мистецтво) та немистецьких (людина і світ, природознавство,

читання, мова). На уроках мистецького циклу молодші школярі розвивають *інтерес*, оволодівають *сприйманням*, усіма художніми здібностями, вміннями *оцінювати* мистецтво. На уроках немистецького напрямку, на основі розвитку акторських засобів – пластики, культури мовлення, основ спілкування «з приводу» будь-якої інформації, мовленнєвих навичок відбувається (поглиблюється) *естетичне «переживання»* немистецької інформації з конкретної (екологічної) сфери знань.

У позашкільній (позаурочній) діяльності зміст театралізованої діяльності:

по-перше – співпадає з сутністю театралізованої діяльності, яка відбувається в урочній діяльності;

по-друге – театральні засоби використовуються у «нетеатральних», «немистецьких (екологічних)» заходах (святах, літературних, мовних вечорах, КВК, вікторинах, екскурсіях у природу, а також на «Екологічній стежині», «Дню Довкілля», акції «Ліс очима дітей», на «Балу квітів», «Святі зустрічі птахів» тощо).

Театралізована діяльність, як в урочний, так і в позаурочний час, виховує інтереси, смаки, здатність до творчої діяльності, яка необхідна для навчального процесу і є шляхом формування естетичної культури молодших школярів.

Театралізоване дійство тренує творчу уяву глядача, залучає його бути активним споживачем мистецтва, співавтором театру, спроможним домалювати, доказати, договорити, підхопити фантазії творців спектаклю та понести їх з собою в життя, щоб продовжити по-своєму.

Щоб розпочати роботу над виставою перед учнями постають завдання:

- визначення художньої ідеї майбутньої постанови;
- виконавські завдання (завдання на ідентифікацію, завдання на розвиток уяви);
- завдання на оформлення вистави (музичне оформлення, виконання декорацій, костюмів, ляльок, бутафорію тощо), яке посилює враження учнів;

- навички оцінювання ідеї, змісту, композиції вистави й оцінювання спільних результатів та власних здобутків;
- виховання партнерства.

Створення спектаклю – не «просто сума зусиль окремих виконавців, а їх складна колективна взаємодія. Це ансамбль, в якому вага кожного визначається не тільки ступенем їх здібностей, але й гармонійним зв'язком з іншими». Головне завдання, яке розв'язується в сумісній діяльності – надати можливість дітям для колективних переживань, створити їм радісний настрій. При цьому дитина відчуває себе як *«актор»*, *«режисер»*, *«сценарист»*, *«художник»*, *«музикант»*. Показ вистави паралельним класам молодших школярів, молодшим дітям, батькам також відбувається на уроках і в позаурочний час.

Шлях до високої екологічної культури лежить через ефективну екологічну освіту, і допомагає в цьому саме екологічний театр. Діяльність екологічного театру спрямована на виховання екологічної культури молодших школярів засобами постановки екологічних

вистав, гри у екологічні ігри, що, безумовно, надає не тільки фундаментальних екологічних знань, але виховує особисту відповідальність за стан довкілля, допомагає оволодіти нормами екологічно грамотної поведінки.